
**UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRONOMICE ȘI MEDICINA
VETERINARĂ BUCUREȘTI**

FACULTATEA DE MANAGEMENT

TEMA LUCRĂRII:

**RAMURA INDUSTRIALIZĂRII LAPTELUI
ÎN REPUBLICA MOLDOVA. ISTORIE,
PREZENT ȘI PERSPECTIVE**

**Coordonator științific:
Prof. univ. dr. Margareta OANCEA**

**Doctorand:
Iurie DRANCA**

București 2006

CUPRINS

PREFAȚĂ	4
CAPITOLUL I. SECTORUL ZOOTEHNIC ÎN REPUBLICA MOLDOVA – BAZA INDUSTRIALIZĂRII LAPTELUI.	
1.1 Situația efectivelor de vaci în Republica Moldova în perioada 1991 – 2004.	9
1.2 Strategia dezvoltării sectorului zootehnic în perioada 2003 – 2010.	16
1.3 Politici guvernamentale pentru redresarea ramurii de prelucrare a laptelui în Republica Moldova.	22
CAPITOLUL II. ASPECTE METODOLOGICE PRIVIND CERCETĂRI ÎN DOMENIUL RAMURII DE INDUSTRIALIZARE A LAPTELUI.	
2.1 Conceptul de calitate a laptelui și factorii de influență.	25
2.1.1 Importanța laptelui în alimentația omului.	25
2.1.2 Conceptul și factorii de influență privind calitatea laptelui.	28
2.1.3 Însușirile organoleptice și fizico-chimice ale laptelui.	34
2.2 Procesele tehnologice în achiziționarea și procesarea laptelui, metode și instrumentele utilizate.	38
2.2.1 Recepția, tratarea primară, păstrarea, livrarea și colectarea laptelui crud colectat.	38
2.2.2 Baza tehnico-materială pentru procesarea laptelui.	45
2.3 Analiza economică a întreprinderilor de industrializare a laptelui.	53
CAPITOLUL III. RAMURA INDUSTRIALIZĂRII LAPTELUI ÎN REPUBLICA MOLDOVA.	
3.1 Procesul privatizării ramurii de industrializare a laptelui în Republica Moldova.	63
3.2 Situația întreprinderilor de industrializare a laptelui și a producțiilor pe perioada 1991 – 2004.	65
3.3 Strategia reorganizării ramurii industrializării laptelui în Republica Moldova.	80

CAPITOLUL IV. ORGANIZAREA MARKETINGULUI ȘI DISTRIBUȚIA PRODUSELOR LACTATE.

4.1 Formularea mixului de marketing în ramura industrializării laptelui.	88
4.1.1 Politica de produs.	90
4.1.2 Politica de distribuție.	94
4.1.3 Politica prețurilor.	98
4.1.4 Politica de promovare și publicitate.	100
4.2 Cercetarea mediului de marketing în ramura industrializării laptelui.	102
4.2.1 Cererea la produsele lactate și tendințele ei.	102
4.2.2 Segmentarea pieței produselor lactate.	107
4.2.3 Actorii pieței produselor lactate și cota pe care ei o dețin.	115
4.3 Sistemul de comercializare a produselor lactate.	122
4.4 Performanțele de marketing ale întreprinderilor leaderi din ramura industrializării laptelui din Republica Moldova.	129

CAPITOLUL V. S.A. „INCOMLAC” – LEADERUL RAMURII INDUSTRIALIZĂRII LAPTELUI ÎN REPUBLICA MOLDOVA.

5.1 Descrierea generală și structura organizatorică a întreprinderii.	143
5.2 Analiza activității economico-financiară a combinatului de industrializarea a laptelui S.A. „Incomlac” pe perioada 2003 – 2005.	150
5.3 Promovarea și distribuția produselor lactate la întreprinderea S.A. „Incomlac”.	159
5.4 Fondarea și activitatea Uniunii Corporative S.A. „JLC”.	169

CONCLUZII GENERALE, SUGESTII ȘI PROPUNERI.	174
--	------------

BIBLIOGRAFIA	178
--------------------------	------------

PREFAȚĂ

Una dintre ramurile principale ale sectorului zootehnic este producerea laptelui, ramură ce trebuie să asigure aprovizionarea populației cu produse lactate de înaltă calitate.

În acest scop planul de dezvoltare a industriei laptelui prevede sporirea în continuare a volumului de producție, lărgirea gamei de sortimente, îmbunătățirea calității producției, dotarea acestui sector cu utilaje moderne, organizarea și dezvoltarea rețelelor de colectare a materiei prime și distribuire a produselor finite.

Laptele și produsele lactate sunt unele din cele mai necesare surse de proteină de origine animală, cu o valoare biologică importantă.

Ținând cont de calitățile biologice și nutritive ale laptelui sunt recomandate următoarele cantități anuale de produse lactate pe cap de locuitor: produse acido-lactice și lapte – 164 kg, brânză proaspătă de vaci – 7,4 kg, brânzeturi – 6,4 kg, unt – 5,5 kg, smântână – 6,6 kg etc., recalculate în lapte integral cca 450 kg sau cca 1,5 kg pe zi.

Asigurarea alimentației raționale a populației în Republica Moldova impune necesitatea de a produce anual cca 2 mln tone de lapte.

Producerea și prelucrarea acestui volum de materie primă va contribui și la securitatea alimentară a țării.

Industria laptelui include etapele de colectare a materiei prime, prelucrare primară și procesare până la faza finală, de comercializare a producției finite pe piață.

Produsele finite se livrează pe piață sub formă de lapte pentru consum curent, produse acido-lactice, cașcavaluri, unt, brânză etc.

Industrializarea laptelui pentru obținerea unor produse de calitate superioare pune o serie de probleme care se referă la calitatea materiei prime, la condițiile de conservare a acesteia până la momentul fabricării, la procesele tehnologice aplicate, la condițiile de conservare și ambalare a produselor finite.

Pentru rezolvarea lor sunt necesare cadre tehnice cu o înaltă pregătire

tehnologică în domeniul producerii, condiționării, prelucrării primare, păstrării, procesării și valorificării eficiente a produselor obținute în complexe zootehnice și întreprinderile de industrializare a laptelui.

Specialiștii sunt datori să posedă și cunoștințe în domeniul aprecierii criteriilor de calitate, a metodelor de control și a parametrilor fizico-chimici și tehnologici, cărora trebuie să corespundă producția-marfă livrată.

Actualmente industria laptelui din Republicii Moldova este reprezentată de 22 unități de procesare, amplasate în toate zonele de materie primă.

Pe parcursul anilor 1991-2004 întreprinderile de prelucrare, ca rezultat al reformelor declanșate și-au redus cu cca 70 la sută volumele de achiziții și de procesare a laptelui.

Motivul principal este dispariția marilor producători de materie primă, care au lichidat fermele specializate odată cu privatizarea terenurilor agricole.

Cu excepția întreprinderilor de profil din Bălți, Chișinău, Cupcini, Soroca, Hâncești, Râșcani, Florești, Ciadâr-Lunga, celelalte unități de prelucrare a laptelui sunt în declin, atât datorită insuficienței materiei prime, cât și din cauza situației economico-financiare generate de datoriile creditoare.

Deși, în ansamblu, pe țară se produc cca 600 mii tone de lapte-marfă, cantitate ce poate fi industrializată totalmente la capacitățile existente, unitățile de procesare colectează și prelucrează doar cca 32 la sută din acest volum.

Problema majoră în achiziționarea materiei prime este valorificarea sub nivel a surselor (zonelor) de materie primă, precum și dotarea tehnică insuficientă a oficiilor de colectare a laptelui.

Alt motiv, nu mai puțin important, care a condus la falimentul multor întreprinderi de profil este pierderea piețelor tradiționale de desfacere, precum și slaba înzestrare tehnologică a unităților de procesare a laptelui, fapt ce nu permite fabricarea produselor competitive.

Teza de doctorat abordează tema „Ramura industrializării laptelui în Republica Moldova. Istorie, prezent și perspective” și include șase capitole în care sunt cercetate și analizate modificările, declinul și etapele de redresare în ramura

zootehnică și industria de prelucrare a laptelui în Republica Moldova pe perioada 1991 – 2004.

La această tematică sunt expuse în discuție așa întrebări ca: situația sectorului zootehnic în Republica Moldova pe perioada respectivă, efectivele de bovine, numărul de exploatării zootehnice și mixte, repartizarea efectivelor pe specii, pe forme de proprietate și ponderea lor în aceste exploatării. Se propune și o concepție de dezvoltare a sectorului zootehnic în Republica Moldova pe perioada anilor 2005 – 2010, ce prevede metodele și acțiunile prognozate pentru ameliorarea acestui sector.

Caracterizând ramura industrializării laptelui se analizează situația în ramură pe parcursul perioadei 1991 – 2004, practica țărilor dezvoltate în industria prelucrării laptelui și expunem o strategie de reorganizare a ramurii. Pe această bază se pot sesiza măsurile necesare în politica guvernamentală aplicată pentru susținerea și redresarea sectorului zootehnic și ramurii industrializării laptelui în Republica Moldova.

În teză se efectuează și o analiză a întreprinderilor din ramura industrializării laptelui din Republica Moldova pentru evaluarea eficienței economice a acestora.

Capitolul – aspecte metodologice privind cercetări în domeniul ramurii de industrializare a laptelui – tratează noțiuni referitoare la compoziția fizico-chimică și valoarea nutritivă a laptelui, factorii ce influențează calitatea lui, condițiile sanitaro-igienice necesare pentru obținerea laptelui de calitate superioară, indică acțiunile tehnice și tehnologice în vederea obținerii și valorificării eficiente a laptelui livrat de la ferme de materie primă, sau ca produse finite de secțiile de prelucrare.

Sunt puse în discuție următoarele teme: importanța laptelui în alimentația omului, factorii de influență privind calitatea laptelui și însușiri organoleptice și fizico-chimice ale laptelui, precum și metodele, instrumentele și procesele tehnologice folosite în achiziționarea și procesarea laptelui, unde se descrie calea parcursă a laptelui începută a fi ca materie primă achiziționată de la producător, trecând toate etapele necesare până la procesare, precum și prezentarea bazei

tehnico-materiale și procesele tehnologice folosite pentru industrializarea laptelui și obținerea de produse finite.

Tematica capitolului IV – organizarea marketingului și distribuția produselor lactate este de a descrie trăsăturile generale ale pieței produselor lactate în Republica Moldova. A fost analizat producerea și comercializarea următoarelor produse lactate: laptele, untul, smântână, cașcavalul, iaurtul, produsele căpătate în urma fermentării laptelui (chefir, acidofilina, reajenca ș.a.), înghețata și produsele lactate netradiționale apărute recent pe piața internă (narină, deserturi lactate ș.a.). Studiul este preconizat a aborda un spectru larg de probleme legate de producerea și comercializarea produselor lactate și este dedicat analizei generale a funcționării pieței, comportamentului actorilor principali ai pieței și interacțiunea lor, sistemului de distribuire existent, caracteristicilor produselor prezente pe piață, evaluarea tendinței generale de dezvoltare a ei ș.a.

S-a efectuat o analiza bazată pe investigațiile și interviurile efectuate la următoarele nivele ale sistemului de distribuție: producători locali, importatori, distribuitori – angroșiști și magazine de comercializare cu amănuntul. În studiul acesta producătorii locali sunt întreprinderile de prelucrare a laptelui și fabricarea produselor lactate, iar distribuitorii – angroșiști (distribuitori) – agenți comerciali care procură produse lactate de la producătorii locali sau importatori și comercializează aceste produse angro vânzătorilor cu amănuntul.

În baza studiului și investigațiilor efectuate cercetăm mediul de marketing în ramura industrializării laptelui și anume: cererea la produsele lactate și tendințele ei, segmentarea pieței produselor lactate, actorii pieței produselor lactate și cota pe care ei o dețin, descrierea sistemului de distribuire a produselor lactate, bariere în accesul pe piață, performanțele de marketing ale întreprinderilor lideri din ramură, formularea mixului de marketing în ramură.

Capitolul V evidențiază activitatea actuală a unei din cele mai eficiente întreprinderi din Republica Moldova mai precis a liderului ramurii industrializării laptelui S.A. „Incomlac”. Aici analizăm activitatea economico-financiară a combinatului pe perioada 2003 – 2005, descrierea generală și structura

organizatorică, precum și metodele de promovare, distribuție a produselor lactate și rețeaua comercială a acestei societăți pe acțiuni.

În ultimul punct al capitolului se analizează modificările apărute în ramura industrializării laptelui, drept exemplu fiind fondarea Uniunii Corporative S.A. „JLC”. În acest material se analizează acțiunile juridico-organizatorice și economico-financiare de constituire a societății, reevaluarea potențialului de producere și aprecierea noii structuri.

În finalul tezei de doctorat se evidențiază concluziile generale și se propun idei, sugestii și măsuri de redresare a ramurii industrializării laptelui în Republica Moldova.